

Για την ποιητική συλλογή του Γιώργου Δουατζή «Τα κάτοπτρα» (εκδ. Στίξις).

Της **Διώνης Δημητριάδου**

Τα εικοσιτέσσερα κάτοπτρα, που παραθέτει εδώ ο Γιώργος Δουατζής, είναι επιφάνειες (άλλες επίπεδες, άλλες κοίλες ή κυρτές), που πάνω τους μπορούμε να δούμε τα είδωλα των προσώπων, των καταστάσεων, των ιδεών, μέσα από το οπτικό πρίσμα το δικό του. Αυτός, λοιπόν, ως πηγή νοητικού φωτός, ρίχνει το βλέμμα του σε όλα αυτά που αποθησαυρίζει μέσα του, άλλα που τον θλίνουν, άλλα που ακόμα τον παρακινούν σε σκέψη και δράση. Κι εμείς, οι αποδέκτες αυτών των ανακλωμένων εικόνων, τότε αντικρίζουμε μαζί του αυτά τα είδωλα ως θεατές, και τότε παίρνουμε τη θέση μας στον καθρέφτη, γιατί όσα γράφει αγγίζουν τις δικές μας προσλαμβάνουσες παραστάσεις. Άλλες όπως είναι, μέσα από το επίπεδο κάτοπτρο, άλλες σε μεγέθυνση, μέσα από ένα κυρτό κάτοπτρο που αυξάνει τα μεγέθη και τότε ο λόγος απογειώνει τον τόνο του, ή σε σμίκρυνση, μέσα από ένα κοίλο κάτοπτρο για τα πιο χαμηλόφωνα και πονεμένα σχόλια, που αλλιώς δεν αντέχεις το βάρος τους.

Γι' αυτό, όποιος αποπειραθεί να τιθασεύσει το δημιουργικό μου πάθος, πράγμα που δεν κατάφερε κανείς, αναγορεύεται εχθρός μου. Το πρόβλημα δεν είναι η ένταση του αυτονόητα υπάρχοντος πάθους μου, του αστείρευτου ζωογόνου έρωτα, που επιζητώ κάθε στιγμή. Αλλά το πώς θα μορφοποιηθεί η δύναμη αυτού του πάθους σε έργο, για να μπορέσω να το μοιραστώ, μακριά από φθοροποιά αισθήματα.

Μιλώντας για τον έρωτα, αυτόν που με τον *δαφνοσκεπή παραλογισμό* του, ως σάρκα αληθινή εισέρχεται στα σώματα, που έτοιμα να τον δεχθούν απογειώνονται στο πάθος τους δοσμένα, πώς μπορεί να μην υψώσει τους τόνους του λόγου του; Και πολύ περισσότερο, όταν αυτή τη δύναμη του έρωτα τη βλέπει να πυροδοτεί με τη σειρά της το έργο του;

Γι' αυτό, όποιος αποπειραθεί να τιθασεύσει το δημιουργικό μου πάθος, πράγμα που δεν κατάφερε κανείς, αναγορεύεται εχθρός μου. Το πρόβλημα δεν είναι η ένταση του αυτονόητα υπάρχοντος πάθους μου, του αστείρευτου ζωογόνου έρωτα, που επιζητώ κάθε στιγμή. Αλλά το πώς θα μορφοποιηθεί η δύναμη αυτού του πάθους σε έργο, για να μπορέσω να το μοιραστώ, μακριά από φθοροποιά αισθήματα.

Τα άλλα, τα πιο χαμηλόφωνα, προσεγγίζονται αλλιώς. Ο τόνος ψιθυρίζει, και τότε αυτός που μιλά αναζητεί δίπλα του κάποιον συνοδοιπόρο να νιώσει το υπόκωφο της φωνής.

Όμως εγώ θα επιμένω να κοιτάξουμε τους άλλους βαθιά στα μάτια να ψιθυρίσει η ψυχή μας ένα ποίημα, σαν να ήταν το μοναδικό που έχει γραφεί, το τελευταίο ή έστω το πρώτο που έφτασε στα αυτιά τους. Βλέπεις, υπάρχουν ώρες σαν κι αυτήν όπου έχουν ανάγκη οι άνθρωποι μία φωνή, έστω κι αν ψιθυρίζει.

Σε πρώτο πρόσωπο ο Δουατζής, εν είδει εξομολόγησης, ανοίγει τη σκέψη του και τη μοιράζεται μαζί μας. Ποίηση; Πεζές σκέψεις; Ένας λόγος κάπου στο μέσον, εκεί που συναντώνται η λογοτεχνία και το δοκίμιο; Φυσικά και δεν έχει σημασία να κατατάξουμε σε κάποιο είδος τα γραφόμενα, όταν αυτά δεν μας απασχολούν γραμματειακά αλλά μας προσεγγίζουν με τον ανθρώπινο τρόπο που τα λόγια γνωρίζουν. Θα προτιμούσα, λοιπόν, να πω πως εδώ έχουμε μια συνομιλία, όπως αυτές που πρώτα γίνονται απέναντι στο επίπεδο κάτοπτρο του καθρέφτη (που δεν παραλλάσσει καθόλου το προβαλλόμενο είδωλο), και κατόπιν απευθύνονται σε όποιον θα συναντηθεί ευθύβολα και με ειλικρίνεια μαζί τους. Ίσως η γωνία πρόσπτωσης της φωτεινής δέσμης να είναι αυτή που θα καθορίσει και την οπτική. Του συγγραφέα και τη δική μας. Κι εδώ, όπως φαίνεται, έχουμε μια απολύτως μετωπική αντιμετώπιση των θεμάτων (ακόμα και όταν τα κάτοπτρα είναι κοίλα ή κυρτά η αγαθή πρόθεση επιτρέπει τις μικρές παραλλαγές του ειδώλου) ικανή να φέρει συνοδοιπόρους στην πορεία της όσους αντέχουν την αλήθεια των πραγμάτων. Θα μπορούσε, άραγε, όλο αυτό να έχει κάποιο διδακτισμό; Συχνά η πείρα ζωής αρέσκειται στο μοίρασμα, χωρίς να αποκλείεται μέσα σ' αυτό και μια δόση ματαιοδοξίας. Ευτυχώς γνωρίζουν, όσοι γερά πατούν στα πιο ακραία ρείθρα των δρόμων, ότι καμία πείρα δεν μεταβιβάζεται, καθώς αδυνατεί να βρει το όμοιό της στη βιωμένη ζωή. Κάθε ένας και μόνος του, να αναζητεί τα περάσματα τα ασφαλή. Και όταν δεν τα βρίσκει και κατακρημνίζεται, πάλι να το θεωρεί δικό του κατόρθωμα και συσσώρευση εμπειριών, που κάποτε θα συνιστούν την προσωπική του πείρα ζωής. Όχι, λοιπόν, δεν υπάρχει ίχνος διδακτισμού στα εικοσιτέσσερα κάτοπτρα του Δουατζή. Αυτό που ανακαλύπτουμε σελίδα τη σελίδα κοιτάζοντας μέσα τους είναι μια κατάσταση απολύτως προσωπική, με όση δύναμη μπορεί ποτέ να έχει σαν τέτοια. Το αν θέλει κάποιος να δει τον εαυτό του να συμπλέει μ' αυτήν είναι επίσης προσωπική υπόθεση και φυσικά αναμέτρηση με το δικό του μπόι. Πολλές κοινές οι αναφορές, γιατί συνταιριάζουν μεταξύ τους συχνά οι εικόνες που επιλέγουμε για να «γράψουν» μέσα μας. Θα μπορούσαν να είναι απότοκο της πολιτικής πείρας, για όσους βέβαια συμπαραταχθήκαμε κάποτε (ή και ακόμα) με τους κοινούς πόθους και τα οράματα μιας κοινωνίας που αναζητούσε το καλύτερό της πρόσωπο. Μαζί και οι πολλές διαφεύσεις, και η κατάργηση των οραμάτων και οι Εφιάλτες που μας πρόδωσαν. Η αυθεντική μετάλλαξη του ιδιώτη σε πολίτη τα συμπεριλαμβάνει όλα αυτά αναπόφευκτα.

Το παιχνίδι ανάμεσα στο άσπρο και το μαύρο, σωτήριο για να μη βυθιστούν στο γκρι... Γι' αυτό ενδύθηκα το ομορφότερο ποίημα, περιδιαβαίνω τις γειτονιές διακριτικά τα σούρουπα, σκορπίζω την αχλύ της περίσκεψης, διερωτώμενος πόση δύναμη να κρύβει αυτή η συσσωρευμένη οργή, τι θα επισυμβεί μετά τη νομοτελειακή της έκρηξη. Και βάζω τις ψηφίδες μου στίχο το στίχο, οικοδομώντας την ύψιστη πολιτική μου πράξη, που δεν είναι άλλη από την ευαισθητοποίηση των ψυχών και το κέντρισμα κάθε κριτικής σκέψης. Μήπως και μέσα από όλα αυτά ορθωθεί η δύσμοιρη και ες αεί αιτούμενη αξιοπρέπεια του πολίτη.

Γι' αυτό ενδύθηκα το ομορφότερο ποίημα, περιδιαβαίνω τις γειτονιές διακριτικά τα σούρουπα, σκορπίζω την αχλύ της περίσκεψης, διερωτώμενος πόση δύναμη να κρύβει αυτή η συσσωρευμένη οργή, τι θα επισυμβεί μετά τη νομοτελειακή της έκρηξη.

Και μόνον η εντόπιση του κινδύνου να επικρατήσει το γκρι και να χαθεί η σαφής διάκριση του άσπρου από το μαύρο, θα έφτανε για να καταξιώθει η νέα αυτή συγγραφική κατάσταση του Δουατζή. Η σωτήρια επιλογή του καθενός που καθορίζει τη θέση του στον κόσμο. Ποιος είναι, ποιος ο κόσμος που τον περιβάλλει και πού ακριβώς (και μαζί με ποιους) βρίσκεται ως προς αυτόν. Η πλήρης γνώση/θέση για να προχωρήσει η ζωή. Αξίζει, ωστόσο, να μείνουμε και σ' αυτήν την ποιητική κατάθεση, που βρίσκει πάντα τον χώρο να σταθεί και να δηλώσει την παρουσία της. Το ποίημα, που έχει την εγγενή δύναμη να πλησιάζει τους ανθρώπους, κι αν μιλά συχνά με υπαινιγμούς και με μεταφορές, και να τους προσφέρει την πολύτιμη θέα του κόσμου από τη φύση του αλλά και την προνομιούχο θέση του να βλέπει τα πράγματα λίγο διαφορετικά. Και ο ποιητής που νιώθει χρέος του να τριγυρνά στους δρόμους και να μοιράζεται τη σκέψη του. Πάνω απ' όλα αυτό κάνει με τα *Κάτοπτρα*. Όψεις του κόσμου σε πραγματικές διαστάσεις, σε μεγέθυνση ή σε σμίκρυνση, όπως μπορεί και όσο αντέχουν οι ίδιες οι αλήθειες του.

Τη μία και μοναδική ζωή ιχνογραφεί με τις ενδόμυχες σκέψεις του, αυτήν που οφείλει ο καθένας στον εαυτό του να τη ζήσει χωρίς εκπτώσεις και συμβάσεις φθοροποιές που ανατρέπουν την αξία της. Με τη φωνή, όταν πρέπει, αλλά και με τη σιωπή, την πολύτιμη άηχη κραυγή, όταν κρίνεται απαραίτητο.

Όλοι κάποια στιγμή βυθίζονται στην αιώνια σιωπή, χωρίς ίχνος «εγώ», και το συχνότερο, χωρίς αθανασία. Κι είναι κατάκτηση διδακτική να βυθιστείς στην επιλεγμένη δική σου σιωπή. Για να 'σαι έτοιμος από καιρό να αποδεχθείς γαλήνια την πάγκοινη για όλους αναπόφευκτη αιώνια σιωπή, καθώς και τον αδήριτο κύκλο της μίας και μοναδικής ζωής μας.

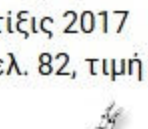
Όταν κατορθώνει ένα βιβλίο ογδόντα μόλις σελίδων να μιλήσει σχεδόν για όλα, «για την απώλεια, την προσφορά, την τέχνη, την ποίηση, τον έρωτα, τη φθορά, το θάνατο, το χρόνο, τη ματαιοδοξία, την ευτυχία. Για όλα όσα συνθέτουν τον παράλογο κόσμο μας και, τροφοδοτούν τον πολυκύματο ψυχισμό του σύγχρονου ανθρώπου» (όπως γράφεται στο οπισθόφυλλο), τότε πώς η σκέψη αξίζει να μοιράζεται, έτσι απλά και λιτά με όλο της το περιεχόμενο, με όλη της την αγάπη. Όπως γράφει άλλωστε και ο ίδιος αφήνοντας ανοιχτή τη χαραμάδα της ψυχής του για να δούμε τον στόχο του λόγου του:

Έτσι και τότε, παίρνεις δικαιολογία ύπαρξης προσφέροντας στον άλλον.

* Η ΔΙΩΝΗ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ είναι συγγραφέας.

Τα κάτοπτρα
Γιώργος Δουατζής
Στίξις 2017
Σελ. 82, τιμή εκδότη €9,54

Περισσότερα

TA BIBLIA TOY GIORGOU DOUATZHI

Ακολουθήστε την bookpress.gr στο [Google News](https://www.google.com/news) και διαβάστε πρώτοι τα

θέματα που σας ενδιαφέρουν.